

מערכת חוגים שנתית

תיאור תמציתי

החוגים בקהילת החינוך מספקים מרחב משלים לחוויות הצלחה גופניות, נפשיות ורוחניות. בנוסף, הם מקנים כלים ומיומנויות כדוגמת בטחון עצמי, הצבת מטרות, עמידה בזמנים, התמדה ועוד.

יעדים:

מרכיבי תפיסת 'דרך כפר' בתכנית זו:

- **תיקון הלב** - כחלק מתהליך תיקון הלב, שבבסיסו מונח הרצון המתמיד להשתפר ולהיעשות בני אדם טובים יותר, מאפשרים החוגים מאפשרים החוגים מרחב הזדמנויות מגוון ליצירה וטיפול של חוויות הצלחה ולאיתור נקודות חוזק, כישורים וכישרונות אצל החניכים.
- **עוגנים בעתיד** - החוגים יוצרים הזדמנויות לבחינה עצמית, רכישת מיומנויות קוגניטיביות, חברתיות ורגשיות ויכולים להוות אבני בניין בהנחת סכימה ציפיתית.

תיקון הלב

עוגנים בעתיד

מטרות:

1. פיתוח יכולות קוגניטיביות, חברתיות ורגשיות.
2. חוויות הצלחה.
3. הרחבת קשת הזדמנויות לפיתוח סכימה ציפיתית.
4. כלים למימוש הפוטנציאל האישי.

דגשים להפעלת התכנית ב"דרך כפר"

- חוויית הצלחה אישית – הצבת יעדים ומטרות ומימושם, פיתוח כישורים ומיומנויות.
- פלטפורמה ליצירת קשר מעמיק בין המחנך לחניך.
- העצמת חוויית ההצלחה – השתתפות של המחנכים בכפר, ההורים והמשפחות.
- הרחבת מערך החוגים בהתאם לצרכי החניכים.
- במידה ויש היענות – יצירת חוגים שמסייעים לחיבור עם תרבות המוצא
- " לא מוותרים עליך ולא מוותרים לך" – גם באינטראקציה שבין מדריך החוג לחניך.

נכתב על ידי מכון חינוך דרך כפר, 2012

פירוט תכני:

פירוט תכני של הפעילויות שכלולות בתכנית - על פי לוח הזמנים:

היערכות מקדימה צוות:

- העמקה וחיידוד רציונל החוגים ככלי חינוכי, לצוות מדריכי החוגים ולצוות ההדרכה.
- בניית מערכת החוגים גם כפועל יוצא של צרכי החניכים.
- יצירת חשיפה, ובמידת האפשר גם התנסות, של צוות ההדרכה למגוון החוגים.
- בניית מעגלי תקשורת בין המחנכים למדריכי החוגים לאורך השנה. מעגלי התקשורת מסמלים יאש"ה וצרכים לכלול: ביקורים של המחנכים בחוגים, תיעוד, משוב מובנה לאורך השנה, שיתוף ההורים (דיווח שוטף, חוויות הצלחה והזמנה לצפייה בתוצר או הכנה משותפת).
- מיסוד דיאלוג בין המחנכים לחניכים סביב נושא החוגים.
- בניית לוח חוגים קבוצתי ופרטני לכל חניך.
- אפשר לקיים "שבוע ניסיון" בכפר בין החשיפה לפתיחת ההרשמה. בשבוע זה יתקיימו שיעורי התנסות בכל החוגים והחניכים יוכלו להתנסות בהם כדי לחדד את רצונותיהם.
- הבניית מדיניות גמישה לחוגים (חיסורים/איחורים/הצטרפות/עזיבה וכו')

היערכות מקדימה חניכים:

- חשיפה כלל כפרית למגוון החוגים (כדאי שתכלול תצוגת תכלית של כל אחד מהחוגים)
- תהליך הרשמה (טופס בקשה, פיקדון וכו')
- ברמה הקבוצתית – שיחות מקדימות עם כל אחד מהחניכים לשיקוף נקודות חזק וכישורים, התלבטות משותפת והצבת מטרות.
- ברמה הפרטנית – שיחה משולשת עם הכניסה לחוג: מדריך החוג, המחנך והחניך. השיחה כוללת פריסת תכנית הפעילות השנתית, תיאום ציפיות והצבת מטרות.

חוגים אפשריים – רשימה לדוגמה

ישנו מגוון אפשרויות רחב לבניית מערכת חוגים. כל אחד מהאשכולות המוצעים כאן מקבץ בתוכו אפשרויות נוספות וכל אפשרות יכולה לספק חוויות הצלחה בעלות אופי שוני ולפתח תחומי עניין, כישורים ומיומנויות רחבים ומשלימים. בבניית מערכת כדאי לקחת בחשבון את הצורך בגיוון על ידי שימוש בחוגים מכמה שיותר אשכולות, על מנת שכל חניך וחניכה יוכלו למצוא לפחות נושא אחד שיעניין, ימשוך או יאתגר אותם מספיק כדי לעסוק בו.

אשכול מוזיקה	אשכול אמנויות	אשכול ספורט	אשכול תבונת כפיים	אשכול תקשורת בינאישית
גיטרה (קלאסית, חשמלית)	תיאטרון	כדורגל	נגרות	גישור
גיטרה בס	ציורי דיוקן	כדורסל	שיפוץ ובניית רהיטים	דיבייט
תופים	בניית תפאורות	כדורעף	תחזוקת מבנים	בית מדרש
פסנתר/ אורגן	חוג תיאטרון	שחיה	גינון	
כלי נשיפה (סקסופון, חצוצרה)	ציורי דיוקן	רכיבת אופניים	פיסול	
פיתוח קול	כתיבה	ריצה		
מקהלה/להקה	צילום סטילס	אמנויות לחימה		
הלחנה וכתבה יוצרת	צילום ועריכת וידאו			
הקלטות אולפן				
הגברה (כולל מיקסר)				
די.ג'יי				

דגשים חינוכיים:

החוג כהזדמנות חינוכית - מערכת החוגים בכללה מתקיימת בחיי היומיום של כפר הנוער כמרחב המאפשר צמיחה אישית ומימוש עצמי לחניכים. עם זאת, החוגים מהווים מספר הזדמנויות חינוכיות גם למחנכי הקבוצות:

- תהליך בחירת החוג – תהליך זה יכול להיעשות בדרך אגב ועל ידי החניך בלבד. ניתן להשתמש בתהליך הבחירה גם כהזדמנות לקיום שיחות אישיות שבבסיסן בניית סכימה ציפייתית, הצבת מטרות קונקרטיות, חיזוק וחיידוד כישוריו של החניך שניתנים לשיקוף על ידי המחנך ועוד ועוד.

נכתב על ידי מכון חינוך דרך כפר, 2012

- החוג במשך השנה – מהווה הזדמנות לשיחות מישוב, בדיקת מטרות והדרכים למימושן, שיתוף הורים ושיקוף חוויות הצלחה.
- במהלך השנה – המתח בין הרצון לייצר מקסימום חוויות הצלחה למקסימום חניכים לבין הצורך במערכת חוגים יציבה ובעלת גבולות. האם מי שלא מגיע פעמיים מוצא מהחוג? האם מי שהפסיקו חוגים יכולים לחזור במחצית השנייה? האם חניך שלא רצה להירשם לחוג ופתאום רוצה – יכול?
- סוף השנה – שיקוף והעצמת חוויות הצלחה באמצעות הצגת תוצרים וחלוקת תעודות, ניתוח תהליך הצבת מטרות ומימושן לאורך השנה, שיקוף רכישת כלים ומיומנויות.

נספחים:

1. רשימת משימות שכלולות בתכנית – על פי לוח הזמנים.

פעילות	אחראי/ת	זמן התחלה	זמן סיום	תלויות (מה צריך לקרות לפני)
ערב חשיפה לצוות	רכז/ת חוגים	אוגוסט	ספטמבר	
ערב חשיפה	רכז/ת חוגים	ספטמבר	אחרי החגים	בניית מערכת כלל כפרית, סגירת מדריכים לחוגים, הכנת צוות
הרשמה	רכז/ת חוגים	שבוע מערב החשיפה	שבועיים מתחילת ההרשמה	שיחות אישיות של המחנכים עם כל אחד מחניכי הקבוצה
תחילת פעילות	רכז/ת חוגים	שבוע מסיום תהליך ההרשמה		שיחות משולשות של תיאום ציפיות – מדריכים, מחנכים וחניכים

2. רכז/ת חוגים – הצעה להגדרת תפקיד

רציונאל:

כחלק מתהליך תיקון הלב, שבבסיסו מונח הרצון המתמיד להשתפר ולהיעשות בני אדם טובים יותר, מאפשרים החוגים הזדמנויות לבחינה עצמית, רכישת מיומנויות קוגניטיביות, חברתיות ורגשיות ויכולים להוות אבני בניין בהנחת סכימה ציפיתית. ככל מעשה חינוכי, כך גם החוגים מהווים הזדמנות לפיתוח ושימור דיאלוג בין מחנכים לחניכים.

מהות התפקיד:

בהתאם לרציונאל, יהיה רכז החוגים הדמות המובילה של התהליך החינוכי כפי שעליו לבוא לידי ביטוי במערכת החוגים, מתוך תפיסת החוגים כהזדמנויות לתיקון הלב, חוויות הצלחה, רכישת מיומנויות וקיום מתמיד של דיאלוג בין מחנכים לחניכים. כחלק מתפקיד זה, יבצע רכז החוגים בחינה מתמדת של יכולת מערכת החוגים לספק לחניכי הכפר את מירב האפשרויות על ידי גיוון, רתימת הצוות והחניכים ומישוב מתמשך.

משימות:

1. אחראי על בניית מערכת החוגים השנתית.
2. אחראי על גיוס ושיבוץ מדריכי חוגים מתאימים.
3. אחראי על הבניית תהליך משוב שנת.
4. אחראי על מנגנון חשיפת החוגים לחניכים, כולל תהליך הרשמה.
5. אחראי על חשיפת הצוות למערכת החוגים, תוך חיבורה לתפיסת דרך כפר והבנייתה בדיאלוג איתה.
6. אחראי על חשיפת מדריכי החוגים לחיבור שבין תפיסת דרך כפר למערכת החוגים ומטרות התהליך החינוכי.
7. אחראי על תפעול החוגים השוטף.
8. אחראי על אירועי אמצע וסוף שנה המאפשרים "תצוגת תכלית" והתנסויות בחוגים, תוך שימת דגש על חוויות הצלחה של משתתפי החוגים.
9. אחראי על הבניית תהליך שיבוץ החניכים בחוגים, כולל בניית תכניות עבודה אישיות לחניכים על ידי מדריכי החוגים והצוות החינוכי, תוך שימת דגש על מפגש משולש ראשון עם הכניסה לחוג הכולל את מדריך החוג, החניך ואיש צוות חינוכי.
10. אחראי על מיצוב החוגים בכפר – פרסום תקופתי, שילוב חניכי חוגים באירועים וחגים, יצירת "במות" בלוח השנה להנכחת חוויות הצלחה (לדוגמה: ערב חוגים פתוח המתקיים מספר פעמים בשנה, אליו מזמינים החניכים אורחים שיוכלו לראות את חוויות ההצלחה שלהם בחוג).

נכתב על ידי מכון חינוך דרך כפר, 2012

3. מדריך חוגים – הצעה להגדרת תפקיד

רציונאל:

כחלק מתהליך תיקון הלב, שבבסיסו מונח הרצון המתמיד להשתפר ולהיעשות בני אדם טובים יותר, מאפשרים החוגים הזדמנויות לבחינה עצמית, רכישת מיומנויות קוגניטיביות, חברתיות ורגשיות ויכולים להוות אבני בניין בהנחת סכימה ציפיתית. ככל מעשה חינוכי, כך גם החוגים מהווים הזדמנות לפיתוח ושימור דיאלוג בין מחנכים לחניכים.

מהות התפקיד:

כמדריך חוג בכפר נוער, נקריט בדרכך אפשרות להוות עבור חניכי החוג מבוגר משמעותי נוסף ולבנות איתם חוויות הצלחה. השאיפה, על כן, היא להבנות לכל אחד מחניכיו תכנית עבודה שנתית אישית, תוך דיאלוג עם החניך ובנייה משותפת של מטרות ויעדים. חינוך דרך חוג יתקיים בדיאלוג מתמיד עם אנשי הצוות של החניכים, מתוך הבנה כי קשר כזה מחזק קיומה של סביבת שלמות הורית, ותוך שימת דגש על יצירת חוויות הצלחה ורכישת מיומנויות וכלים.

משימות:

1. אחראי על בניית מערכת שעות שנתית לחוג אותו הוא מדריך.
2. אחראי על הבניית תהליך מישור שנתי עם אנשי הצוות החינוכי ומשתתפי החוג.
3. אחראי על חשיפת הצוות לחוג אותו הוא מדריך תוך הדגשת כלים ומיומנויות ייחודיות לחוג.
4. אחראי על חשיפת החניכים לחוג אותו הוא מדריך.
5. אחראי על מיפוי נוכחות חניכים בחוג והעברתו לצוות החינוכי של הקבוצות.
6. עדכון לגבי חניכים שהפסיקו להגיע.
7. עדכון איש החינוך/טיפול לגבי נושאים רגישים שחובת הדיווח או שחשוב שידעו, להמשך טיפול.
8. אחראי על תיווך חוויות ההצלחה של חניכי החוג אותו הוא מדריך לחניכים, לצוות החינוכי ולהורים (במידת האפשר).
9. במידת האפשר - אחראי על בניית תכנית עבודה אישית לכל אחד מחניכי החוג, תוך דיאלוג איתו ועם אנשי הצוות החינוכי שלו.
10. במידת האפשר - אחראי על מעקב אחר תכנית העבודה האישית שנבנתה עם החניכים וקיום דיאלוג עם החניכים ואנשי הצוות החינוכי סביב המעקב.

נכתב על ידי מכון חינוך דרך כפר, 2012